

Nr 491

Av herrar Wallmark och Dahlén, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Bidrag till vissa museer och arkiv.

(Lika lydande med motion nr 867 i Andra kammaren)

I årets statsverksproposition, bilagan 10, beräknas under anslaget B 36 medel till vissa museer och arkiv, däribland till stiftelsen Drottningholms teatermuseum. Av redogörelsen i propositionen framgår bl. a. att teatermuseet under det kommande budgetåret avses erhålla lokaler för sitt bibliotek, bildarkiv och kansli i den nya byggnad som Svenska filminstitutet för närvarande låter uppföra på Gärdet i Stockholm. Medel beräknas i propositionen till täckande av de härav föranledda hyreskostnaderna. För teatermuseet innebär den sålunda planerade flyttningen en högst väsentlig förbättring som måste hälsas med största tillfredsställelse.

I »filmhuset» kommer också att inrymmas andra institutioner inom teaterns och filmens område, däribland institutionen för teater- och filmvetenskap vid Stockholms universitet, vilken för närvarande har sina lokaler vid Linnégatan i Stockholm, i samma hus f. ö. som Drottningholms teatermuseums bibliotek m. m. Bakgrunden till den sedan ganska länge rådande lokalmässiga samordningen mellan stiftelsen och universitetsinstitutionen är den att stiftelsen en gång förbundet sig att på vissa villkor låta sitt bibliotek fungera som vetenskapligt specialbibliotek för ämnet teaterhistoria. Detta stiftelsens åtagande var på sin tid i själva verket en förutsättning för inrättande av den ordinarie professuren i teaterhistoria vid dåvarande Stockholms högskola. För universitetet innebär detta arrangemang en mycket betydande fördel; stiftelsens bibliotek är inom sitt ämnesområde ett av de förnämsta i Europa.

Av stiftelsens anslagsframställning för nästa budgetår framgår att stiftelsen arbetar under mycket små ekonomiska omständigheter. Det statsbidrag om 140 000 kr. som den uppbär i år täcker endast något mer än hälften av de beräknade utgifterna (ca 261 000 kr.) och ger inte ens täckning för hela lönekostnaden (146 000 kr.). Stiftelsen, som har vissa visningsinkomster vid museet och i övrigt smärre fasta bidrag från olika håll, är därför tvungen att iaktta den allra största återhållsamhet i fråga om utgifter. Detta markeras på ett synnerligen iögonenfallande sätt av att stiftelsen i sin i vederbörlig ordning fastställda stat inte kunnat beräkna några som

helst medel vare sig till bokinköp och bokbindning eller till underhåll och ökande av museisamlingarna, detta trots att staten uppvisar ett beräknat underskott om 10 000 kr. År efter år har stiftelsen i sina anslagsframställningar begärt medel för nyssnämnda båda ändamål utan resultat, och tyvärr kommer den anslagstilldelning som nu föreslås i statsverkspropositionen inte heller att förslå för att ens i någon ringa mån tillgodose dem.

Den i propositionen föreslagna anslagshöjningen för Drottningholms teatermuseum (exklusive medel till ökade hyreskostnader) uppgår visserligen till 396 000 kr., men detta innebär i själva verket till allra största delen endast en överflyttning av medel från anslaget B 12 Bidrag till särskilda kulturella ändamål, ur vilket i år utgår 340 000 kr. till föreställningsverksamheten på Drottningholmsteatern. Statsbidrag till denna verksamhet avses nämligen från och med nästa budgetår utgå ur det anslag som behandlas i denna motion, nämligen B 36 Bidrag till vissa museer och arkiv. Eftersom man såväl beträffande föreställningsverksamheten, till vilken vi återkommer, som beträffande musei- och biblioteksverksamheten och stiftelsens administration måste räkna med ofrånkomliga automatiska kostnadsökningar på grund av höjningar av löner och taxor samt allmänna prisstegringar inses det lätt att stiftelsen även nästa budgetår, om propositionens förslag i denna del bifalles, kommer att stå utan egna medel till inköp för bibliotek, bildarkiv och museum och i detta hänseende vara helt hänvisad till gåvor från enskilt håll.

Mot bakgrund av bibliotekets ställning inte bara i förhållande till universitetet utan som offentligt bibliotek och av museets betydelse i dagens svenska kulturliv — antalet besökare bortsett från publiken vid föreställningarna på slottsteatern uppgår årligen till omkring 30 000 — är det angivna förhållandet uppseendeväckande. Enligt vår mening har stiftelsen i sin anslagsframställning med rätta framhållit att statsmakterna har sin del av ansvaret för verksamhetens uppehållande och utveckling och att denna uppfattning bör prägla bedömningen av stiftelsens medelsbehov för budgetåret 1970/71. Det skulle i och för sig vara lätt att peka på andra punkter än de som framhållits ovan, där den i statsverkspropositionen beräknade medelstilldelningen till stiftelsens biblioteks- och museiverksamhet samt dess administration är otillräcklig, men vi har ansett oss böra stanna vid att med den nu anförda motiveringen föreslå en höjning av det i propositionen beräknade anslagsbeloppet med 25 000 kr.

Från och med den 1 oktober 1969 står stiftelsen Drottningholms teatermuseum själv som huvudman för den föreställningsverksamhet på Drottningholms slottsteater som dittills handhåfts av föreningen Drottningholmsteaterns vänner efter överenskommelse mellan denna förening och stiftelsen. Denna organisatoriska förändring, som genomförts efter förslag av teater- och orkesterrådet, torde vara orsaken till att bidrag till föreställningsverksamheten, som nyss nämnts, för nästa budgetår beräknas under ansla-

get Bidrag till vissa museer och arkiv. För genomförande under spelsäsongen 1970 av en föreställningsverksamhet av oförändrad omfattning och med bibehållen konstnärlig kvalitet har stiftelsen anhållit om statsbidrag med 486 000 kr. och därutöver om bidrag från Stockholms stad. Det begärda statsbidragsbeloppet bör jämföras å ena sidan med vad teater- och orkesterrådet i juni månad 1968 i en då verkställd utredning ansåg vara erforderligt vid dåvarande löne- och prisläge nämligen ca 588 000 kr. och å andra sidan med vad som nu föreslås i statsverkspropositionen nämligen 396 000 kr. som statsbidrag både till föreställningsverksamheten och till stiftelsens hela verksamhet i övrigt. De gjorda jämförelserna talar sitt tydliga språk. De visar att stiftelsen strävar efter att hålla kostnaderna nere men samtidigt att risken är uppenbar att man genom ett alltför lågt anslag beskär stiftelsens möjligheter att hålla föreställningarna uppe på deras hittillsvarande höga nivå. En högklassig föreställningsverksamhet på Drottningholmsteatern är en omistlig tillgång i dagens svenska kulturliv och sommartid en av våra främsta turistattraktioner. Det vore enligt vår mening synnerligen oklokt att genom en alltför knapphändig medelstildelning tvinga stiftelsen till kvalitetsmässiga försämringar av verksamheten. Även för denna gren av stiftelsens verksamhet föreslår vi därför en ökning av den i propositionen föreslagna medelsanvisningen med 25 000 kr.

Sammanlagt föreslår vi sålunda att den av Kungl. Maj:t beräknade medelstildelningen till Drottningholms teatermuseum ökas med 50 000 kr. Under återopande av det anförda hemställer vi,

att riksdagen för budgetåret 1970/71 under riksstatens åttonde huvudtitel till *Bidrag till vissa museer och arkiv* anvisar ett i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 50 000 kr. förhöjt anslag av 2 101 000 kr.

Stockholm den 28 januari 1970

Gunnar Wallmark (m)

Olle Dahlén (fp)
